

לקח מהפרשה,

'אם שמע תשמעו בקולי' (יט' ה')

"בעת התקופה הקשה שעברה על שכונת רמת אלחנן בשנת תשס"ב עם פטירתם של כמה מתושביה שאלתי את גיסי הגאון הרב חיים קנייבסקי במה הוא מציע להתחזק.

הגאון הרב קנייבסקי הצביע על הירושלמי (ראש השנה דף כ"א) האומר בכל הקרבנות (של מוספי החגים) כתוב חטא ובעצרת (חג השבועות) אין כתוב חטא (במוסף של חג השבועות לא כתוב חטא) אמר להם הקדוש ברוך הוא כיוון שקבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם".

ופירוש הדברים הוא שכאשר מובאים בתורה הציוויים אודות קרבנות הרגלים, מוזכרת גם תמיד המילה 'חטאת', לבד מחג שבועות. ובא זה ללמדנו אומר הירושלמי שאם אדם יקבל עליו עול תורה מעלה עליו הקדוש ברוך הוא כאילו לא חטא מימיו! מבהיל.

מה אנחנו צריכים יותר מזה! מי שמקבל עליו עול תורה באמת – וצריך להזכיר שוב ושוב שאין הקדוש ברוך הוא דורש מהאדם לעשות יותר ממה שבכוחו לעשות – נחשב הדבר כאילו לא חטא.

ירושלמי מפורש. ואם כן העצה הייעוצה נגד מלאך המוות היא: לקבל על עצמנו עול תורה, ובכלל זה להשתדל במאוד שגם החבר המתגורר בדירה הסמוכה יהיה מחובר לשיעור תורני, או ילמד בחברותא. (עפ"י עלינו לשבח)

נראה לעניות דעתי שעצה זו שיעץ חכם חרשים שראשו בשמיים, כוחה יפה גם לנו. חיזוק בלימוד תורה, והשתתפות בשעורי תורה יקנו לנו זכויות שבזכותן ה' יאמר למלאך המשחית הרף, ונזכה במהרה לקבל פני משיח צדקנו במהרה בקלות ובשמחה. ברוכים לקניית.

פינת ההלכה

מהלכות ומנהגי ברית מילה / המשך

חובת קיום המצווה: (רסא)

- א: מצוות מילה היא מצווה חשובה במיוחד, ומצילה מעונש לאחר הפטירה, והעונש על ביטולה הוא כבד.
- ב: המצווה למול את הבן מוטלת על האב, ואם הוא יודע למול, ימול את הבן בעצמו.
- ג: מי שאינו מוהל ולא יכול למול בעצמו, ימנה מוהל מומחה כשליח למול את הבן.
- ד: תינוק שאין מי שידאג למול אותו, צריכים בית הדין לדאוג למוהל שימול אותו.
- ה: מי שלא מלו אותו כשהיה תינוק, מוטלת עליו בעצמו החובה ללכת למוהל שימול אותו.

זמן הברית: (רסב)

- א: הזמן לקיום הברית הוא היום השמיני ללידה.
- ב: היום לצורך החישוב מתחיל מצאת הכוכבים. (22 דקות אחרי השקיעה)
- ג: מי נולד בלילה ומי שנולד ביום הסמוך ללילה זה עד לצאת הכוכבים הקרוב, נולדו באותו יום.
- ד: כשהתינוק נולד בריא ובמשקל המאפשר ברית מילה, אין לדחות את הברית וצריך לעשות אותו דווקא ביום השמיני.
- ה: ישנם מקרים בהם לא ניתן לעשות את הברית ביום השמיני בגלל בעיות משקל או צהבת, צריך לעשות את הברית מיד שיסור המונע, ולא לדחות את הברית יותר מזה.
- ו: תינוק שהיה חולה ומחמת החולי לא ניתן היה למול אותו ביום השמיני, צריך להמתין אחרי שיבריא שבעה ימים ורק אחר כך למול אותו.
- ז: כשהברית נדחה ולא נעשה ביום השמיני, אין לבצע את הברית בימי חמישי, שישי, או שבת.
- ח: הזמן לקיום המצווה הוא מהזריחה ועד השקיעה בלבד, גם כשהברית נדחה ולא נעשה ביום השמיני.
- ט: צריך להתאמץ לקיים את הברית כמה שיותר קרוב לתחילת היום מפני שזריזים מקדימים למצוות.
- י: מנהג תימן לעשות את הברית בצהרי היום כמו שנהג אברהם כמו שכתוב: 'בעצם היום... נימול אברהם'

תשובות לשאלות של קוראים / חלק א'

האם יש עקרונות 'על רגל אחת' בחינוך הילדים?

תשובה: כן, יש!

תפלות... ועוד תפלות... וכדאי לקרוא לפחות פעם בשבוע את תפלת השל"ה הקדוש על הצלחה בחינוך הילדים.

דוגמה אישית – שווה מליון שיחות והרצאות מוסר של ההורים. דוגמה אישית גם שלא בשעות הרשמיות של פעילות עם הילדים, כשנדמה שהם משחקים או ישנים, אז הם בוחנים באמת את הפנימיות שלנו.

זוגיות טובה.

כבוד! כבוד בין ההורים, כבוד לילדים - בכל גיל ובכל מצב, גם כשהילד טועה... לא ממלא את הצפיות... תמיד לשמור על כבודו.

ה: מסירות נפש! ילדים זה לא תחביב לשעות הפנאי. זכרו ילדים לא מפריעים לעבודה שלנו, הילדים הם העבודה שלנו!
כל השאר זה מספר 2.

בהצלחה ושבת שלום, שושנה.

**"כבד את אביך ואת אמך
למען יארכון ימך..."**

למה קבע הכתוב אריכות ימים כשכר לכיבוד אב ואם? כי לפעמים חיים האבות עם הבנים זמן ארוך, והאבות הם מעמסה על הבנים, וכלכלתם וכבודם יכבד עליהם. לכן נקבע שכר המצווה הזאת באריכות ימים כלומר עליך לכבדם ותזכה גם אתה לאריכות הימים. כי אם תצטער על חייהם דע שעל חיידך אתה מצטער, את חיידך אתה קובע'.

(ר' סעדיה גאון)

סיפור לשבת

ברגע האחרון

רבי יחזקאל לנדא, בעל ה'ינודע ביהודה' ורבה של פראג, הביט בעומד נכחו ברחמים. היה זה לייבל, מעשירי העיר ומעמודי-התנד של הקהלה. האיש עמד שפוף, רועד, ופניו מיסרות ומשפלות. התברר, כי אבד את כל רכושו, והוא עני וחסר-כל. שרשרת של מפלות פקדה את עסקיו בשנה האחרונה. ומחמת הבושה, העדיף להעלים את מצבו מעין הצבור. "האם אתה רוצה שאשיג למענך תמיכה מקפת הקהלה?", הציע הרב בעדינות. עיניו של לייבל התפוצו בחריהו. הוא נראה מזעזע. "לא", אמר כשקולו נחנק. "לא אוכל להוסיף לחיות בעירי ולפגוש יום-יום במכרי, בעודי יודע שאת מזונותי מספקים הם. בכונתי להתדפק על פתחי נדיבים ולקבץ כסף שיאפשר לי לשקם את עסקי".

"אם כן, מה תבקש ממני?", שאל הרב. לייבל השפיל את עיניו: "אגרת המלצה הממליצה לסייע לי ברחב-לב. יודע אני כי שמו של רבנו נשא לפניו, וכי בכוחו לפתח דלתות רבות". הרב לא נהג לחלק אגרות מעין אלו, אך הפעם חרג מהרגלו. ללא אמר ודברים, הוציא ממגרת שלחנו דף וקולמוס, ורשם עליו דברי המלצה חמים ביותר. בלב נרגש ובעיניים דומעות נכרד לייבל מרבו ויצא לדרך הלא-נודעת. ואמנם, אגרתו של הרב פתחה לפני העני שערים רבים.

ערב אחד, באשר הגיע לעירה יהודית, נגש בדרך, אל רב המקום. לאחר שעין באגרתו של ה'ינודע ביהודה', אמר לו: "גש-נא ליהודי פלוני, שעשיר הוא ואיש חסד, ואמר לו כי אני שלחתיך אליו". העשיר קבלו בסבר פנים יפות, הציע לו מטה בחדר האורחים, והתנצל שיאלץ לחלק את החדר עם אורח נוסף. "זהו דרשן שבא מעיר רחוקה", הסביר העשיר, "אני מקנה שתהנה מהשהיה בחברתי". לייבל והדרשן כמעט לא נפגשו זה עם זה. עם בקר היו פונים איש-איש למלאכתו, רק לקראת ערב היו שבים לחדרם ופונים לישון. מקצועו של הדרשן היה מכבד יותר משל לייבל, אף-על-פי-כן, מלאכתו של לייבל, בזכות מכתבו של ה'ינודע ביהודה', הייתה קלה משל הדרשן, שהיה צריך למצא אנשים שיחפצו לשמע את אמרו ואף לשלם תמורתם...

בקר אחד, נדהם לייבל לגלות שההמלצה שהייתה בכיס מעילו, נעלמה. צמרמרת חלפה בגופו. כל גורלו היה תלוי באגרת יקרה זו. מבט מהיר על מטתו הריקה של הדרשן הבהיר לו הכל. במפח-נפש עזב את בית מארחו והחל לשוטט בחוצות העירה באין תכלית. עתה לא היה שונה מיתר העניים העלובים שקבצו פרוטה לפרוטה. כך נדד מעירה לעירה, ובקשי הצליח להחיות את נפשו בפרוטות שקבץ. מובן שגם משלוחי הכספים למשפחתו הפסקו, והוא גם התבייש להודיע להם את האסון שקרהו. יום אחד, קלטו אגניו שירה שבקעה מבית-מדרש קטן. היה זה בית-מדרש של חסידים. הוא נכנס ויצא קבוצת חסידים שסימה זה עתה את תפלת השחרית, עוסקת בלגימת פוסיות 'לחיים' ובשינה עליזה. הם כפדוהו בכוסית 'לחיים', ונסו לדובבו ולברר את סבת עצבותו. לייבל גולל לפנייהם את המאורעות העגומים שפקדוהו ואת אבדן אגרתו של ה'ינודע ביהודה'. "שמע-נא, ר' יהודי", אמרו לו החסידים, "מחר אנו נוסעים אל רבנו הבעל-שם-טוב. נזכיר לפניו את שמך לבקשת ברכה. רק המתן לנו עד שנגשוב".

חלפו ימים אחדים, ובעודו מהלך ברחוב, הבחין בשנים מן החסידים. "רבנו בקשנו להזדרז ולשוב, כדי להודיעך שעליך לשוב מיד לבינתך!", אמרו לו. לייבל החליט לצית. שנות הנדודים שנו את פניו, וכשהגיע לפראג, איש לא הכירו. הוא נכנס לבית-המדרש, ושם שמע דבורים שהעבירו בו חלחלה. נודע לו, כי רעייתו עומדת להנשא לאדם אחר! התברר, כי אגרת ההמלצה של ה'ינודע ביהודה' נתגלתה בכיסו של הלך שמת. על סמך אותה אגרת נקבע שלייבל כבר אינו בין החיים... רבי יחזקאל לנדא ישב נטוע על פסאו בהביטו בלייבל העומד לפניו. בהתפעמות רבה האזין למעברותו של הבעל-שם-טוב בפרשה, והביע את התפעלותו מעיניו המרחיקות ראות. ("יתורתך שעשועי")